

STATUS ELEKTRICITEITSVORZIENING IN SURINAME

Periode: 4^e kwartaal 2023
Publicatiedatum: 5 februari 2024
Update: Oktober – November 2023 data verwerkt

Inleiding

Vanaf het derde kwartaal van 2023 publiceert de Energie Autoriteit Suriname (EAS) op kwartaalbasis de status van de elektriciteitsvoorziening in Suriname op haar officiële website, in overeenstemming met de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de Elektricitwet van 2016. Het is belangrijk op te merken dat deze steeds wordt bijgewerkt, waarbij de gegevens worden aangeleverd door belangrijke instanties in de energiesector, zoals Energiebedrijven Suriname NV (EBS), het Ministerie van Financiën en Planning, en Staatsolie Power Company Suriname NV (SPCS), wat resulteert in een betrouwbare bron van informatie.

Het doel van deze periodieke publicatie is tweeledig. Het bevordert de transparantie binnen de elektriciteitssector, biedt toegankelijke informatie voor belanghebbenden en het publiek, en vergroot de verantwoording en het vertrouwen binnen de sector. Tevens dient het als waardevolle bron van informatie voor beleidsmakers, investeerders en andere betrokkenen, die zo weloverwogen beslissingen kunnen nemen en bijdragen aan de groei en stabiliteit van de sector.

Onderhavige rapportage betreft de periode januari tot en met november 2023.

In de toekomst zal de informatie die gepubliceerd wordt verder worden uitgebreid, waardoor een nog diepgaander inzicht in de elektriciteitsvoorzieningssector van Suriname wordt geboden. Wij zien uit naar deze belangrijke stap in de bevordering van openheid en informatievoorziening binnen de sector. Houd onze website www.eas.sr in de gaten en blijf op de hoogte van de ontwikkelingen in de Surinaamse elektriciteitsvoorziening.

Elektrische energietarieven

Met ingang van 1 juni 2023 werden de elektrische energietarieven aangepast en per Staatsbesluit 2023 nr. 80 vastgesteld. Onderstaande tabellen geven een overzicht van de huidige vastgestelde basis- en verbruikstarieven per afnemerscategorie weer.

Tabel 1: Basistarief* per juni 2023

Afnemerscategorie	Basistarief (SRD/maand)	Basistarief (SRD/kVA/maand)
LS - Huishoudelijk 1 Fase	151,65	-/-
LS - Huishoudelijk 2 Fase	210	-/-
LS - Huishoudelijk 3 Fase	250	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 1 Fase	210	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 2 Fase	420	-/-
LS - Niet-Huishoudelijk 3 Fase	450	-/-
LS – Niet-Huishoudelijk (> 24 kVA)	500	15,00
HS – Niet-Huishoudelijk	500	20,00
Straatverlichting	-/-	-/-

Basistarief: het tarief dat de afnemer maandelijks in rekening wordt gebracht voor het in stand houden van zijn aansluiting op het landelijk net. Het basistarief stelt het elektriciteitsbedrijf in staat haar efficiënte vaste kosten verband houdende met de koop, opwekking, transmissie, distributie en levering van elektriciteit terug te verdienen, alsmede een toegestane marge.

Tabel 2: Verbruikstarief laag spanningsafnemers per 1 juni 2023

Afneemercategorie	Verbruikstarief (SRD/kWh)	Verbruiksdeel
Laagspanningsafnemers (huishoudelijk 1/2/3 fase)	1,275	t/m 800 kWh per maand
	1,903	boven 800 kWh per maand
Laagspanningsafnemers (niet-huishoudelijk 1/2/3 fase)	1,275	t/m 2.600 kWh per maand
	1,903	boven 2.600 kWh per maand
Straatverlichting	2,250	-//-

Verbruikstarief: het tarief dat de afnemer in rekening wordt gebracht en welke vermenigvuldigd wordt met het gemeten of berekende kWh-verbruik over een betreffende verbruiksmaand. Het verbruikstarief stelt het elektriciteitsbedrijf in staat haar efficiënte variabele kosten verband houdende met de koop, opwekking, transmissie, distributie en levering van elektriciteit terug te verdienen.

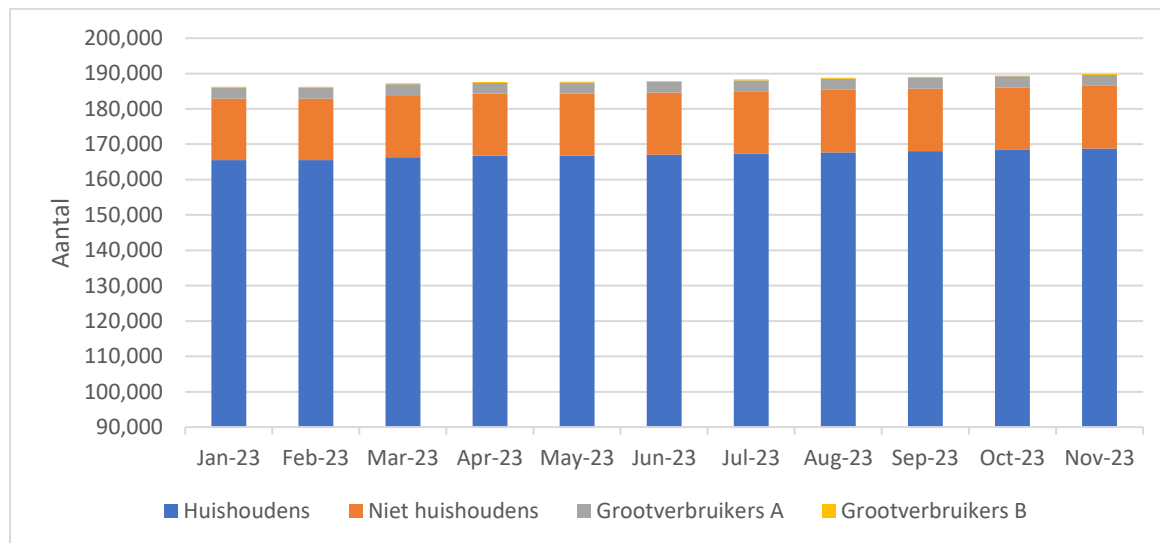
Tabel 3: Verbruikstarief hoogspanningsafnemers per 1 juni 2023

Afneemercategorie	Verbruikstarief-Hoog (SRD/kWh)	Verbruikstarief - Laag (SRD/kWh)
Laagspanningsafnemers (niet-huishoudelijk > 24 kVA)	1,903	1,275
Hoogspanning niet-huishoudelijke afnemer	1,903	1,275

Voor het 3^e en 4^e kwartaal van 2023 zijn er geen tariefsaanpassingen gepland en doorgevoerd.

Aantal aansluitingen

Onderstaande grafiek geeft het aantal aansluitingen per maand in het jaar 2023 aan.

Figuur 1: Aantal EBS aansluitingen per maand in 2023; Bron: EBS data

De data verwerkt in figuur 1 is ook weergegeven in tabel 4.

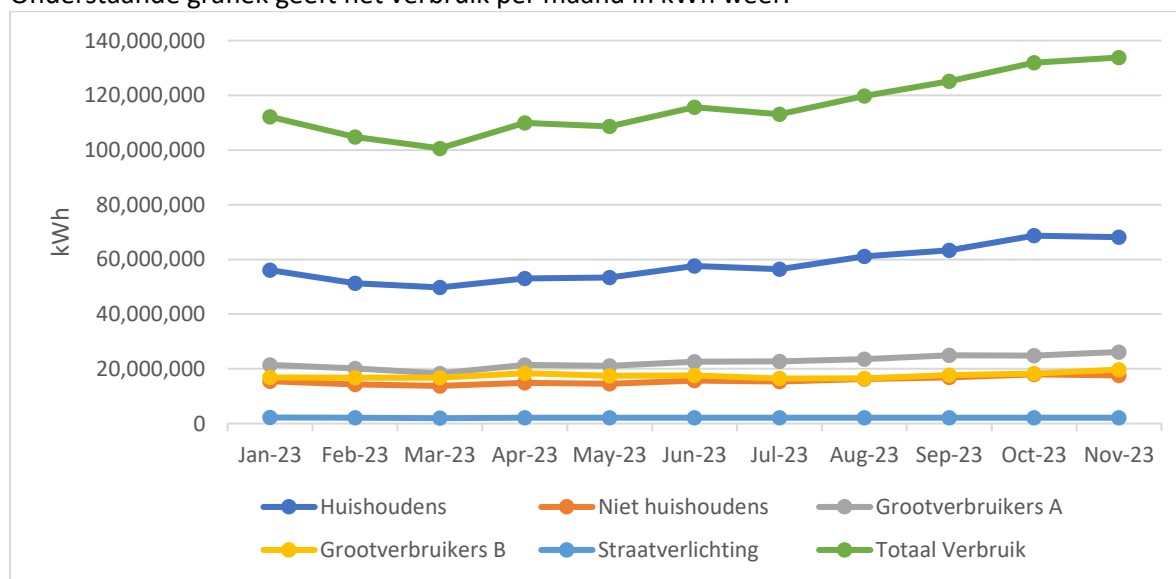
Tabel 4: Aantal EBS aansluitingen per maand in 2023

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Huishoudens	165,478	165,478	166,352	166,765	166,819	167,039	167,348	167,715	168,038	168,379	168,757
Niet huishoudens	17,444	17,444	17,521	17,559	17,575	17,569	17,629	17,683	17,685	17,717	17,751
Grootverbruikers A	3,046	3,046	3,103	3,038	3,064	3,051	3,071	3,088	3,104	3,103	3,116
Grootverbruikers B	257	257	260	259	257	255	258	261	262	261	261
Totaal	186,225	186,225	187,236	187,621	187,715	187,914	188,306	188,747	189,089	189,460	189,885
Procentuele verhoging (%)		0.00	0.54	0.21	0.05	0.11	0.21	0.23	0.18	0.20	0.22

Bron: EBS data

Consumptie (verbruik)

Onderstaande grafiek geeft het verbruik per maand in kWh weer.

Figuur 2: Verbruik van verschillende typen verbruikers van de EBS, in kWh per maand in 2023; Bron: EBS data

De data verwerkt in figuur 2 is ook weergegeven in tabel 5.

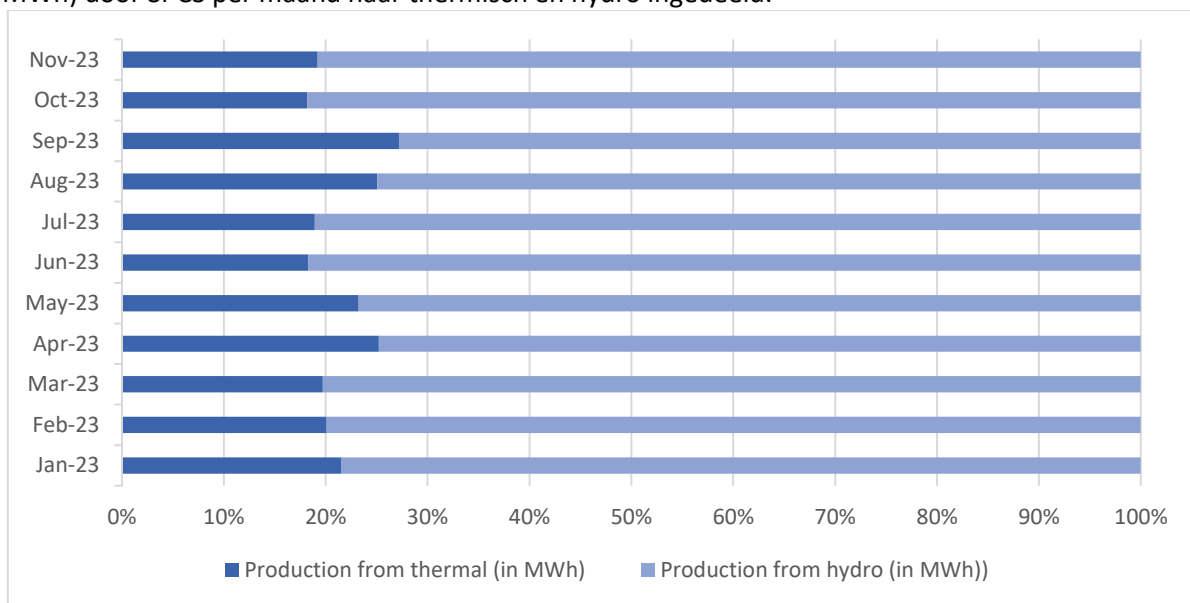
Tabel 5: Verbruik van verschillende typen verbruikers van de EBS, in kWh per maand in 2023

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Huishoudens	56,114,923	51,281,874	49,765,808	53,035,569	53,412,925	57,586,790	56,437,581	61,143,402	63,391,669	68,683,832	68,143,451
Niet huishoudens	15,464,055	14,305,922	13,769,269	14,830,652	14,524,891	15,704,674	15,414,674	16,295,941	16,898,972	17,981,850	17,634,229
Grootverbruikers A	21,423,972	20,184,962	18,334,551	21,443,568	21,076,591	22,619,474	22,676,171	23,493,799	24,977,701	24,862,369	26,167,601
Grootverbruikers B	16,908,767	16,794,814	16,770,888	18,426,695	17,500,160	17,540,502	16,472,469	16,577,975	17,737,408	18,238,316	19,696,972
Straatverlichting	2,210,156	2,179,448	1,970,998	2,182,176	2,111,784	2,182,176	2,111,784	2,182,176	2,182,176	2,111,784	2,182,176
Totaal	112,121,873	104,747,020	100,611,514	109,918,660	108,626,351	115,633,616	113,112,679	119,693,293	125,187,926	131,878,151	133,824,429

Bron: EBS data

Opgewekte elektriciteit

Onderstaande grafiek geeft procentueel de verhouding aan van opgewekte elektrische energie (in MWh) door SPCS per maand naar thermisch en hydro ingedeeld.

Figuur 3: Productie elektrische energie van SPCS in percentages per maand in 2023; Bron: EBS en SPCS data

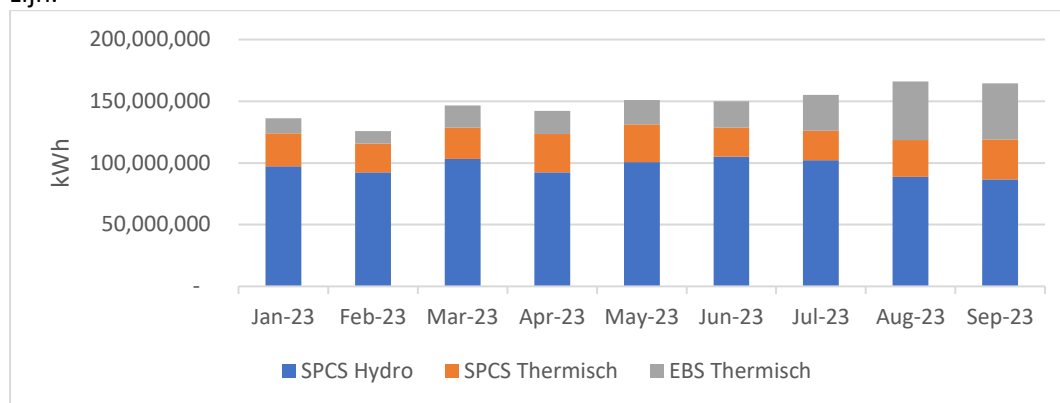
De data verwerkt in figuur 3 is ook weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Productie elektriciteit van SPCS per maand in 2023

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Production from thermal (in MWh)	26.641	23.220	25.359	31.166	30.496	23.540	23.871	29.685	32.370	23.895	24.624
Production from hydro (in MWh)	97.307	92.396	103.360	92.434	100.808	105.059	102.182	88.821	86.729	107.492	103.571
Totaal	123.948	115.616	128.719	123.600	131.304	128.599	126.053	118.506	119.099	131.387	128.195

Bron: EBS en SPCS data

Het volgende figuur geeft een overzicht weer van de totaal opgewekte elektrische energie per maand. Hierbij is duidelijk zichtbaar de verhouding tussen de elektrische energie opgewekt door SPCS en EBS. Opgemerkt dient te worden dat de data van het laatste kwartaal 2023 van de EBS nog niet beschikbaar zijn.

Figuur 4: Totaal opgewekte elektrische energie per maand in 2023 (in kWh); Bron: EBS en SPCS data

De data verwerkt in figuur 4 is ook weergegeven in tabel 7.

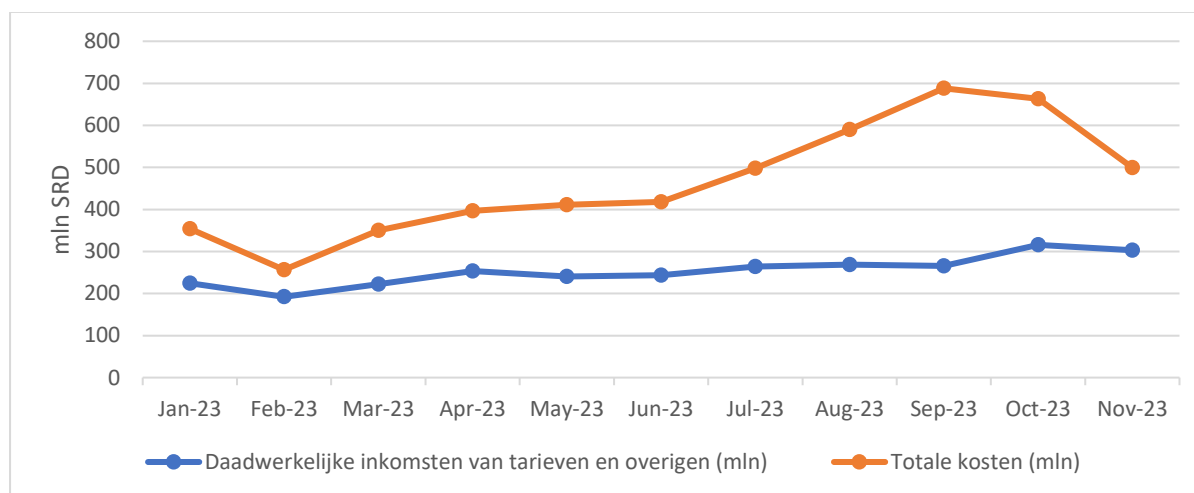
Tabel 7: Totaal opgewekte elektrische energie per maand in 2023 (in kWh)

kWh opwekking	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23
SPCS Hydro	97.306.879	92.396.158	103.360.287	92.433.893	100.807.597	105.059.225	102.181.974	88.821.276	86.729.094
SPCS Thermisch	26.641.472	23.219.680	25.358.952	31.165.672	30.496.369	23.539.532	23.870.567	29.684.858	32.370.109
EBS Thermisch	12.383.813	10.309.903	17.885.316	18.701.691	19.745.109	21.369.800	29.221.339	47.524.670	45.293.397
Totaal	136.332.164	125.925.741	146.604.555	142.301.256	151.049.075	149.968.557	155.273.880	166.030.804	164.392.600

Bron: EBS en SPCS data

Kosten en inkomsten elektrische energieopwekking

Onderstaande figuur geeft weer de verhouding tussen de maandelijkse kosten voor opwekking van elektriciteit en de daadwerkelijk verkregen inkomsten uit de tarieven en andere inkomstenbronnen (verkoop elektrische energie aan Rosebel Goldmines o.a.) per maand in miljoen SRD uitgedrukt.

Figuur 5: Kosten elektrische energieopwekking versus daadwerkelijke inkomsten uit tarieven (mln SRD)

Bron: EBS data

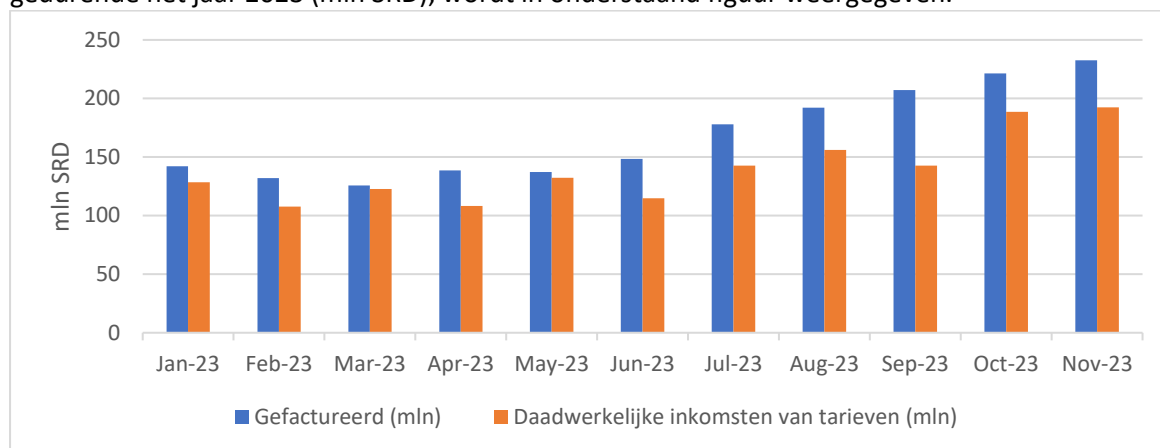
De data verwerkt in figuur 5 is ook weergegeven in tabel 8.

Tabel 8: Kosten elektrische energieopwekking versus daadwerkelijke inkomsten uit tarieven (mln SRD)

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Daadwerkelijke inkomsten van tarieven en overigen (mln)	224.37	192.17	222.3	253.52	240.87	243.79	263.77	268.41	265.99	315.72	303.12
Totale kosten (mln)	353.93	256.46	350.46	396.75	411.3	417.78	498.09	589.86	688.13	663.02	499.21

Bron: EBS data

De verhouding tussen de gefactureerde en daadwerkelijke inkomsten van de EBS per maand gedurende het jaar 2023 (mln SRD), wordt in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 6: Gefactureerd vs werkelijke inkomsten van de EBS uit tarieven (mln SRD); Bron: EBS data

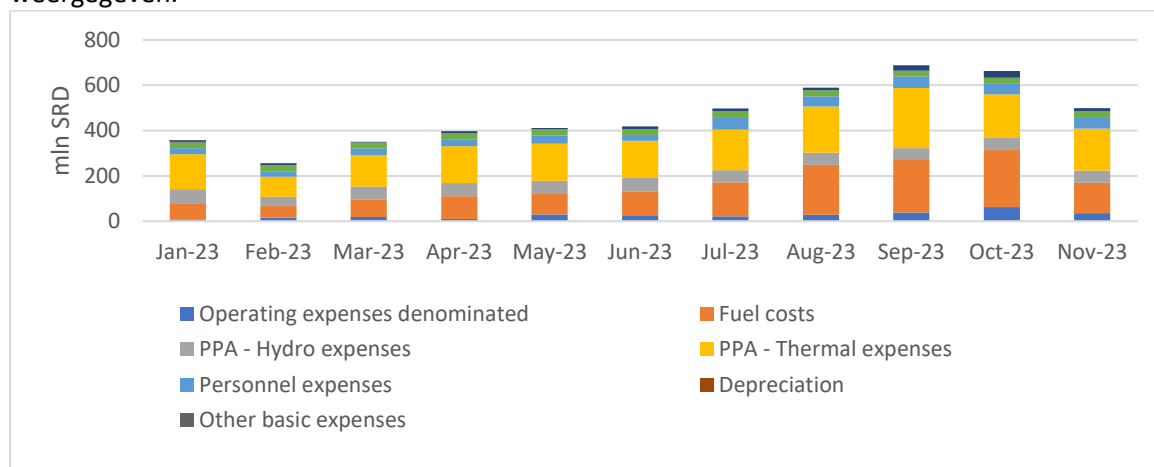
De data verwerkt in figuur 6 is ook weergegeven in tabel 9.

Tabel 9: Gefactureerde en daadwerkelijke inkomsten per maand gedurende het jaar 2023 (mln SRD)

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Gefactureerd (mln)	142.18	131.9	125.84	138.51	137.25	148.36	178.02	192.05	207.29	221.5	232.48
Daadwerkelijke inkomsten van tarieven (mln)	128.38	107.61	122.82	108.15	132.18	114.88	142.75	156.04	142.75	188.66	192.55

Bron: EBS data

Een gedetailleerde opbouw van de kosten per maand gedurende 2023 wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 7: Opbouw van de maandelijkse kosten (in SRD mln); Bron: EBS data

De data verwerkt in figuur 6 is ook weergegeven in tabel 9.

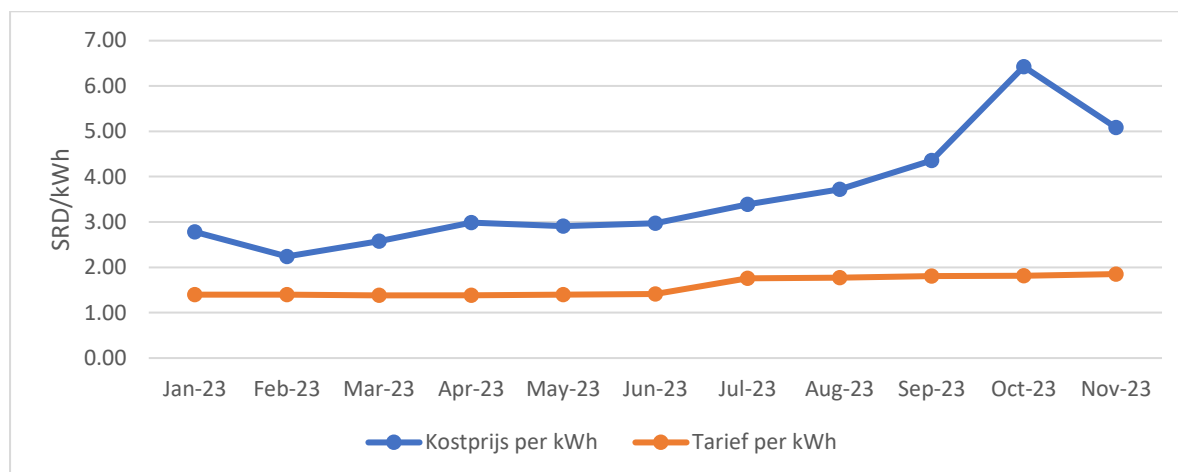
Tabel 10: De totale maandelijkse kosten voor elektrische energieopwekking (in SRD miljoenen)

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Total Expenses (in SRD millions)	353.93	256.46	350.46	396.75	411.30	417.78	498.09	589.86	688.13	663.02	499.21
Total Operating Expenses (in SRD millions) DIR KOST	295.07	196.11	291.79	330.31	341.59	354.14	404.22	505.37	588.22	559.30	408.00
Operating expenses denominated	6.46	15.94	18.01	10.50	29.37	23.30	21.92	28.80	38.86	62.63	34.87
Fuel costs	73.17	50.99	78.34	99.80	90.43	108.54	148.51	220.33	230.85	250.67	135.16
PPA - Hydro expenses	62.22	40.13	56.34	57.85	58.82	58.77	55.00	53.59	52.33	54.67	53.31
PPA - Thermal expenses	153.22	89.05	139.09	162.15	162.98	163.53	178.79	202.66	266.18	191.33	184.66
Total Basic Expenses (in SRD millions)	58.86	60.34	58.68	66.44	69.71	63.64	93.87	84.48	99.92	103.72	91.21
Personnel expenses	26.58	25.05	29.62	31.62	37.67	26.11	55.44	46.21	50.42	47.11	51.49
Depreciation	26.15	26.18	26.16	26.16	26.16	26.16	26.16	26.16	26.16	26.16	26.12
Other basic expenses	6.13	9.11	2.90	8.66	5.88	11.37	12.27	12.12	23.33	30.45	13.61

Bron: EBS data

Kostprijs vs tarief per kWh

De snelle depreciatie van de SRD heeft in 2023 voor een steeds grotere kloof gezorgd tussen de gemiddelde kosten en het gemiddelde tarief (Figuur 8). Hoewel de elektriciteitstarieven minimaal zijn aangepast in juni 2023 (basistarief is verhoogd voor alle categorieën, verbruikstarief voor grootverbruikers is verhoogd), is dit niet voldoende om gelijke tred te houden met de veel sterkere stijgende kosten zoals HFO. Onderstaande figuur geeft de verhouding tussen kostprijs per kWh en tarief per kWh weer.

Figuur 8: Gemiddelde kostprijs en tarief in SRD per kWh t.b.v. het landelijk net in de periode januari tot en met november 2023; Bron: EBS en EAS data

De data verwerkt in figuur 8 is ook weergegeven in tabel 11.

Tabel 11: Gemiddelde kostprijs en tarief in SRD per kWh

	Jan-23	Feb-23	Mar-23	Apr-23	May-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Oct-23	Nov-23
Kostprijs per kWh	2.78	2.24	2.58	2.98	2.91	2.97	3.39	3.72	4.36	6.43	5.08
Tarief per kWh	1.40	1.40	1.38	1.38	1.40	1.41	1.76	1.77	1.80	1.82	1.85

Bron: EBS en EAS data

Het gemiddeld tarief per kWh vertoont een stijging vanaf juli 2023 alsgevolg van de aanpassing van de tarieven in juni 2023 en de gefaseerde afbouw van de subsidies (kortingen) per maand.

Subsidies

Voor Niet-Huishoudelijke klanten (Klein-Commercieel) die in aanmerking kwamen voor een subsidie van SRD 150, - per maand, kwam deze subsidie **volledig te vervallen per factuurmaand juli 2023**.

Huishoudelijke klanten die niet in aanmerking kwamen voor het Overbruggingstarief (OBT) werden tot en met 31 mei 2023 gesubsidieerd met SRD 260, - per maand. Deze klanten krijgen **vanaf de factuurmaand juli 2023 een subsidie van SRD 240, - welke in 6 maanden verder is afgebouwd**, conform onderstaand tabel.

Tabel 12: Overzicht gefaseerde afbouw directe subsidie (korting) per maand

Afbouw Subsidie van Juni 2023 t/m December 2023							
Afnemers-categorie	Per Jun 2023 (SRD/maand)	Per Jul 2023 (SRD/maand)	Per Aug 2023 (SRD/maand)	Per Sep 2023 (SRD/maand)	Per Okt 2023 (SRD/maand)	Per Nov 2023 (SRD/maand)	Per Dec 2023 (SRD/maand)
LS-Huishoudelijk Fase 1/2/3	240	200	160	120	80	40	0

Bron: EAS

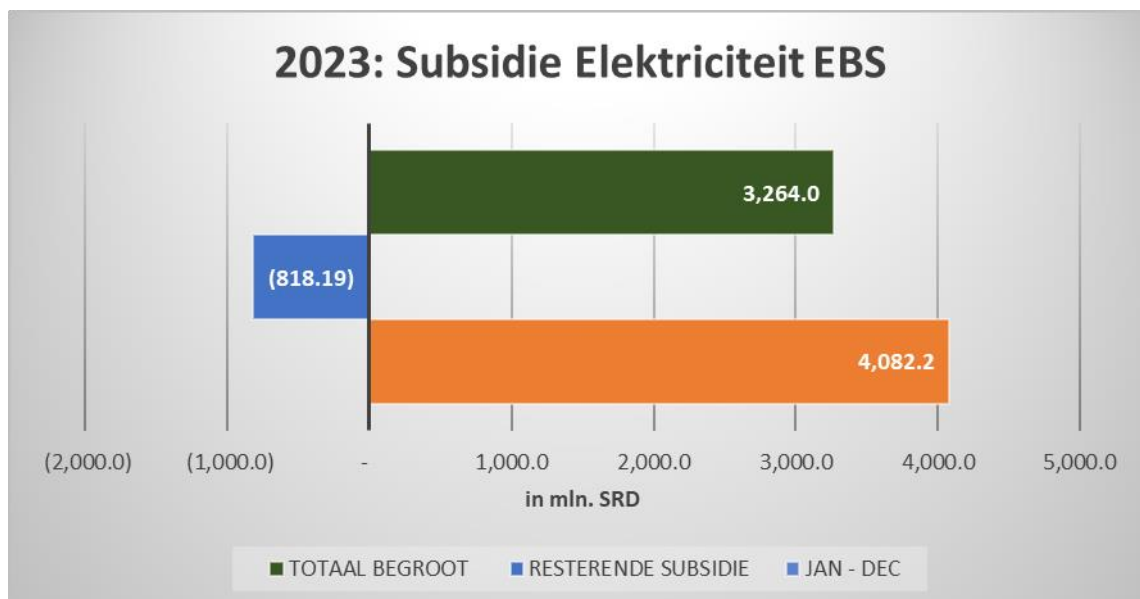
Op de goedgekeurde suppletoire begroting 2023 heeft de regering de subjectsubsidie voor elektriciteit begroot voor SRD 3.264.000.000,-. Dit is te vinden op de begroting van het Ministerie van Financiën en Planning onder Programma's met codering 4108.

De overheid subsidieert elektriciteit middels verrekeningen met Staatsolie N.V, SPCS N.V., GOW2 en ZIJIN Rosebel Goldmines N.V. De verrekeningen bij Staatsolie, SPCS en GOW2 vinden plaats in de fiscale sfeer, waarbij de belastingverplichtingen van de voornoemde bedrijven aan de overheid in mindering worden gebracht. Bij ZIJIN Rosebel Goldmines vinden de verrekeningen niet plaats in de fiscale sfeer, maar middels een PPA (Power Purchasing Agreement). De inkomsten voor elektriciteitsbetalingen van ZIJIN Rosebel Goldmines ten behoeve van de overheid, is conform afspraken tussen de 3 partijen (overheid, EBS en RGM) overgeheveld naar de EBS.

Over de periode januari 2023 tot en met december 2023 heeft de overheid totaal circa SRD 4,08 miljard betaald aan subsidies voor elektriciteit middels de voornoemde verrekeningen in de fiscale en niet-fiscale sfeer. Voor het jaar 2023 is de begroting van de subjectsubsidie met circa SRD 818,1 miljoen overschreden. De fluctuerende wisselkoersen, stijging van energieverbruik en de droge tijd hebben onder andere ervoor gezorgd dat de subsidie is toegenomen en de begroting is overschreden. Door de extreme droogte is de opwekkingsmix van elektrische energie verschoven van hydro opwekking naar thermische opwekking. Bij de thermische opwekking van energie wordt er gebruikt gemaakt van HFO fuel. Dit is een stuk duurder dan hydro opwekking. Bij hydro opwekking wordt gewerkt met de waterstand van de dam. Door de droogte is die waterstand enorm gedaald, waardoor de productie van hydro energie is afgenomen.

Onderstaande taartdiagram visualiseert het bovengenoemde:

Figuur 9: Subsidie elektriciteit EBS; Bron: Data Ministerie van Financiën en Planning

Tabel 13: Subsidie elektriciteit EBS door de Staat

Bedragen in miljarden SRD's	JAN - DEC	RESTERENDE SUBSIDIE	TOTAAL BEGROOT
Subsidie Elektriciteit EBS	4,082.2	(818.19)	3,264.0

Bron: Data Ministerie van Financiën en Planning

Onderstaand tabel geeft een totaal beeld van de situatie per november 2023 per afnemersgroep weer voor wat betreft de subsidie en de verhoudingen tussen kostprijs en tarief per kWh.

Tabel 14: Totaaloverzicht per september 2023 omtrent subsidie, kostprijs en tarief per kWh

			Aantallen (in %)	Consumptie (in %)	Gemiddeld tarief per kWh	Gemiddelde kosten per kWh	Subsidie per kWh	Gap in %
Totaal Huishoudens			88.9	50.9	1.64	5.08	3.45	210.59
Huishouden	LS	1 Fase	52.5	21.8	1.56	5.08	3.52	225.98
Huishouden	LS	2 Fase	24.6	16.3	1.65	5.08	3.44	208.83
Huishouden	LS	3 Fase	11.7	12.8	1.70	5.08	3.38	198.20
Totaal Niet-Huishoudens			9.3	13.2	1.93	5.08	3.15	163.12
Niet-Huishouden	LS	1 Fase	2.3	1.0	2.12	5.08	2.96	139.31
Niet-Huishouden	LS	2 Fase	2.7	3.1	1.94	5.08	3.14	162.14
Niet-Huishouden	LS	3 Fase	4.4	9.1	1.73	5.08	3.35	193.43
Totaal Grootverbruikers			1.8	34.3	1.85	5.08	3.23	174.16
Grootverbruiker A	HS	3 Fase	1.6	19.6	1.84	5.08	3.24	175.62
Grootverbruiker B	HS	3 Fase	0.1	14.7	1.86	5.08	3.22	172.70
Straatverlichting	LS	1 Fase	0.0	1.6	2.25	5.08	2.83	126.03

Bron: Data EBS, EAS en Ministerie van Financiën en Planning

Conclusie:

In het vierde kwartaal van 2023 is de status van de elektriciteitsvoorziening in Suriname wederom gekenmerkt door een precaire financiële situatie, met aanzienlijke uitdagingen op het gebied van financiering en stijgende kosten. De snelle depreciatie van de Surinaamse dollar (SRD) leidt nog steeds tot een groeiende kloof tussen de gemiddelde kosten en het gemiddelde elektriciteitstarief, ondanks de minimale tariefaanpassingen in juni 2023 (verhoging basistarief voor alle categorieën, verhoging verbruikstarief voor grootverbruikers). Deze kloof wordt met name verergerd door de stijgende kosten van Heavy Fuel Oil (HFO), inflatie en valutaschommelingen.

In het derde en vierde kwartaal van 2023 waren er geen tariefaanpassingen gepland.

Een significante ontwikkeling betreft de geleidelijke afbouw van subsidies (kortingen) voor niet-huishoudelijke klanten (Klein-Commercieel) en huishoudelijke klanten die niet in aanmerking kwamen voor het Overbruggingstarief (OBT). Dit heeft geleid tot een verandering in de subsidies die in juni 2023 zijn toegekend, met een verdere afbouw in de komende maanden tot en met december 2023.

Wat betreft de financiering, heeft de overheid in de goedgekeurde suppletoire begroting 2023 een bedrag van SRD 3.264.000.000,- begroot voor elektriciteitsubsidies, welke neerkomt op ongeveer 3,5% van de GDP van Suriname. Hierin is ten opzichte van 2022 en 2021 geen significante verbetering opgetreden. Tot en met december 2023 heeft de overheid ongeveer totaal circa SRD 4,08 miljard betaald aan subsidies voor elektriciteit.

Deze ontwikkelingen benadrukken de uitdagingen op het gebied van financiering en kostenbeheersing in de elektriciteitssector van Suriname. Het blijft belangrijk om een evenwicht te vinden tussen financiële stabiliteit en het handhaven van een betaalbare en betrouwbare elektriciteitsvoorziening voor alle klanten.